

Ved dødsfald

– få overblik efter et dødsfald

Ret&Råd Advokater
Nørre Voldgade 16, 1. sal
DK-1358 København K
70 20 70 70 · ret-raad.dk

Ret&Råd
ADVOKATER

Indhold

03	INDLEDNING >
04	FORLØBET MED SKIFTERETTEN >
05	HOS ADVOKATEN >
06	VALG AF BOBEHANDLING >
09	LIVSFORSIKRING OG KAPITALPENSIONER MV. >
10	BOAFGIFT OG RETSAFGIFT >
11	PAS PÅ! >
12	SÅDAN FORDELES ARVEN >
14	BRUG DIN ADVOKAT SOM RÅDGIVER >
15	ET LANDSDÆKKENDE RET&RÅD >

Indledning

At miste en af sine kære er en tyngende oplevelse, der i en periode kan gøre det svært at finde overskud til at koncentrere sig om noget som helst. Desværre er tiden efter et dødsfald præget af en masse praktiske gøremål for de pårørende. Der er derfor ikke meget ro, selvom det er det, man har allermest brug for. Her er det godt at vide, at advokaten kan hjælpe med alt det juridiske, så du har mindst muligt at bekymre dig om.

Vi har skrevet denne brochure, for at give dig mulighed for at gribe situationen efter et dødsfald fornuftigt an. På de følgende sider kan du blandt andet læse om, hvilke overvejelser du bør gøre dig, hvad du skal have styr på, før du møder i skifteretten eller henvender dig til advokaten, og på hvilke områder advokaten kan være dig behjælpelig.

Vores håb er, at det kan hjælpe til at gøre en svær tid mindre kompliceret. Hvis du har nogle spørgsmål, er du naturligvis altid velkommen til at kontakte din nærmeste Ret&Råd advokat.

**HAR DU SPØRGSMÅL,
SÅ KLIK HER OG
FIND DIN LOKALE
RET&RÅD RÅDGIVER**

18. udgave, 2019

Ved dødsfald – få overblik efter et dødsfald

© Ret&Råd er Danmarks førende kæde af selvstændige advokatvirksomheder. Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse eller mangfoldiggørelse af denne guide eller dele heraf er ikke tilladt ifølge gældende lov om ophavsret. Har du brug for at trykke eller bruge dele af guiden, så indhent venligst skriftlig tilladelse.

Forløbet med skifteretten

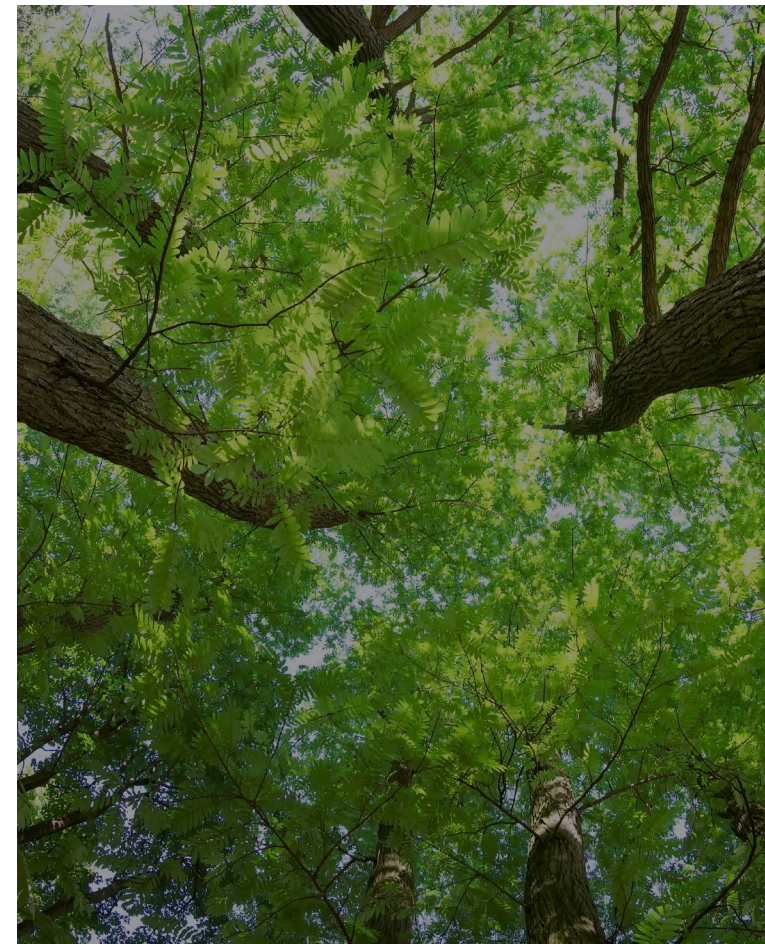
Når en person dør, giver de pårørende eller bedemanden besked til sognepræsten, som igen giver besked til skifteretten.

Skifteretten indhenter herefter oplysninger fra:

- Skattevæsesnet om afdødes økonomi
- Personregistret om ægtefælle og børn
- Personbogen om et eventuelt notartestamente
- Derudover kender skifteretten ikke noget til afdødes forhold eller arvinger.

I løbet af et par uger sender skifteretten en vejledning til personen, der har anmeldt dødsfaldet over for sognepræsten. Skifteretten kommer eventuelt med et forslag til, hvordan boet kan behandles, dvs. hvordan boets ejendele kan fordeles og eventuel gæld kan betales.

Skifteretten indkalder herefter til et møde, der enten afholdes i skifteretten eller ofte telefonisk. Det er normalt ikke en jurist, der behandler sagen i skifteretten.

Hos advokaten

Din advokat kan råde dig, inden du indkaldes til skifteretsmøde. I drøfter, hvordan boet bør behandles. Du kan også bede advokaten om at rette henvendelse til skifteretten for dig. Så behøver du ikke at gå til mødet, og typisk vil du opnå, at boet bliver lidt hurtigere udløst.

HVILKE OPLYSNINGER ER NØDVENDIGE?

For at afklare arveforholdene, dvs. hvem der skal arve, skal skifteretten eller advokaten have følgende dokumenter, hvis de findes:

- Testamente
- Adoptionspapirer
- Skilsmissepapirer
- Ægtepagt

Det er en fordel, hvis du afleverer navne og adresser på alle kendte arvinger. For at få klarhed over afdødes økonomi, skal du så vidt muligt fremskaffe:

- Afdødes sidste årsopgørelse, forskudsopgørelse og eventuelt årsregnskab
- Oversigt over bankkonti, bankgæld, værdipapirbeholdning og pantsætninger

- Eventuelle kautionsforpligtelser
- Ejendomsvurdering
- Sidste terminsopgørelser fra panthavere
- PBS-oversigt fra det sidste kvartal
- Registreringsattest på bil og lignende
- Forsikringspolice på hus, indbo, bil m.m.
- Oplysning om særlige ejendele, båd, campingvogn, skibsanpart, vindmøllepart m.v.
- Oplysning om livsforsikring, kapital- og ratepension og lignende
- Bilag vedrørende begravelse

BEHANDLING AF DØDSBO

Når man mister en man holder af, kan det være svært at få overblik over de opgaver der ligger i forbindelse med et dødsbo. Vi har samlet en række informationer, som du kan printe og bruge som tjekliste. Du er også altid velkommen til at kontakte din lokale Ret&Råd rådgiver, som du finder på ret-raad.dk.

Valg af bobehandling

Er du efterladt ægtefælle, kan du ofte få overdraget alle afdødes aktiver og passiver uden egentlig skiftebehandling. Alle andre boer skal skiftes mellem arvingerne.

Er gælden større end aktiverne, må det hele deles mellem afdødes kreditorer, og boet vil i så fald stort set blive behandlet som et konkursbo.

BOUDLÆG

Småboer, hvor formuen er under 45.000 kr.* kan udlægges, dvs. udleveres til den nærmeste efterladte uden skifte. Det betyder, at andre arvinger ikke inddrages. Der skal derfor ikke udarbejdes boopgørelse.

Når man skal gøre formuen op, fratrækker man pantegæld men ikke anden gæld. Nærmeste efterladte er i denne sammenhæng ægtefælle, børn, andre slægtninge eller en samlever. Det kan også være den institution, hvor afdøde boede.

Modtageren får hele formuen og skal ikke betale noget til arvinger eller kreditorer. Modtageren hæfter ikke for

afdødes gæld, bortset fra pantegæld, men har pligt til at betale alle begravelsesudgifter og rydde afdødes bolig.

USKIFTET BO

Ved uskiftet bo overtager ægtefællen hele boet. Fællesbørn skal ikke give samtykke til uskiftet bo. Det skal derimod afdødes eventuelle særbørn. Er disse under 18 år, kan værger eller skifteretten give samtykke. Det vil særligt være relevant, hvis den efterladte ægtefælle overtager forsørgelsespligten.

Når den efterladte ægtefælle får boet til uskiftet bo, skal han eller hun overtage afdødes gæld. Derfor er det vigtigt, at man grundigt får undersøgt omfanget af afdødes gæld, herunder pante- og kautionsforhold, inden man beslutter sig for et uskiftet bo. Vær således opmærksom på, at uskiftet bo ikke altid er en god idé. Der skal udstedes proklama (vi forklarer på side 8, hvad proklama er).

Hvis livsforsikring og lignende udgør et væsentligt beløb i forhold til den øvrige formue, vil det typisk være en fordel at skifte frem for at vælge uskiftet bo. Skifter man med det samme, kan livsforsikringen nemlig holdes uden for bodelingen.

*2019-tal. Beløbene reguleres årlig.

Hvis man derimod sidder i uskiftet bo, skal man ved senere nyt ægteskab skifte med børnene. På det tidspunkt kan det være vanskeligt at udskille pengene fra livsforsikringen fra den øvrige formue.

Skattemæssige forhold kan også betyde, at den efterladte kan opnå en økonomisk gevinst ved at skifte frem for at sidde i uskiftet bo.

ÆGTEFÆLLEUDLÆG OG SUPPLERINGSARV

Er ægtefællernes samlede formue under 780.000 kr.* kan den efterladte ægtefælle få det hele udleveret, uden at afdødes børn – det være sig fællesbørn eller særbørn – skal have arv.

Ved den samlede formue forstås begge ægtefællers aktiver minus gæld. I beregningen skal også indgå de livsforsikringer og pensioner, som den længstlevende ægtefælle får udbetalt i anledning af dødsfaldet. Den efterlevendes fuldstændige særeje indgår i opgørelsen. Ved ægtefælleudlæg skal ægtefællen ligeledes overtage afdødes gæld. Derfor er det også her vigtigt at undersøge gældens omfang, selvom der udstedes proklama.

* Tallet gælder for 2019 og reguleres årligt

Den, der har overtaget boet efter sin afdøde ægtefælle efter reglen om ægtefælleudlæg skal ikke skifte med børnene i tilfælde af nyt ægteskab.

Hvis der skiftes efter den afdøde ægtefælle, kan den efterlevende ægtefælle altid forlods udtage et beløb, der svarer til ovenstående udregning.

PRIVAT SKIFTE

Ved privat skifte disponerer arvingerne selv over alle boets midler. Det kræver derfor både fuld tillid til den person, der skal passe på midlerne og en stram styring af indtægter og udgifter.

Et privat skifte kræver enighed mellem arvingerne om deling af indbo, salg af ejendom, valg af skæringsdag og andre dispositioner. Boet skal afsluttes senest 1 år efter dødsfaldet. Afslutningsdagen kaldes skæringsdagen.

Advokaten kan ved sin rådgivning ofte skabe den fornødne enighed.

BOBESTYRERBO

Hvis arvingerne ikke ønsker privat skifte, f.eks. hvis der kun er mindreårige arvinger eller stor gæld eller andre

forhold f.eks. uenighed mellem arvingerne, skal bobehandlingen foretages af en autoriseret bobestyrer. Det er en advokat, som er særlig kvalificeret til behandling af dødsboer, og som har fået autorisation hertil af Justitsministeriet.

Man kan i et testamente bestemme, at boet, når man dør, skal behandles af en bestemt bobestyrer. Dette er et naturligt og hensigtsmæssigt ønske, hvis der er komplicerede forretnings- eller skatteforhold, splittelse i familien, hvis arvingerne ikke kender hinanden, eller andre forhold gør, at man gerne vil tilrettelægge bobehandlingen for sine efterladte.

Bobestyreren skal slutte boet senest 2 år efter dødsdagen. Ofte vil boet dog kunne slutes på et tidligere tidspunkt. Reglerne om proklama og skat er de samme i privatskiftede boer som i bobestyrerboer.

OM BOET ER SKATTEPLIGTIGT ELLER EJ AFHÆNGER AF BOETS FORMUEFORHOLD

PROKLAMA

Boet skal "udstede proklama". Det vil sige, at boet i det elektroniske medie Statstidende skal indrykke en meddelelse til alle afdødes kreditorer om, at de skal anmelde deres tilgodehavende over for boet inden 8 uger.

Hvis fristen overskrides, bortfalder kreditors krav. Viser det sig, at gælden er større end boets formue, kan arvingerne "bakke ud" af gælden og bede skifteretten foretage det fornødne. Arvingerne skal altså ikke vedgå afdødes gæld. Er boet insolvent, vil det komme under behandling af en bobestyrer.

SKAT

Der skal altid gøres op med skatteansættelsen for afdøde for perioden mellem udløbet af sidste indkomstår og dødsdagen. Langt de fleste dødsboer er fritaget for at betale skat. Det er kun en mindre del af alle dødsboer, der er skattepligtige.

Om boet er skattepligtigt eller ej afhænger af boets formueforhold. Såfremt der på skæringsdagen ved boets slutning er bruttoaktiver for mere end 2.901.400 kr.* eller nettoaktiver for mere end 2.901.400 kr.* er boet skatte-

pligtigt. Ved beregningen medtages dog ikke værdien af en beboelsesejendom, der vil kunne sælges uden ejendomsavance.

Er boet skattepligtigt, skal det betale skat af al indkomst, som renteindtægter og fortjeneste ved salg af aktier eller visse ejendomme. Skattereglerne betyder, at det ofte er meget vigtigt at tage stilling til, om et aktiv skal sælges, mens boet er under behandling.

En bobehandling kan være en kompliceret affære. Der kan være spørgsmål om, hvorvidt den faste ejendom, aktierne m.m. skal sælges eller overføres til en arving. Der skal tages stilling til skattemæssige forhold samt behandling af gældsposter både før og efter udløbet af fristen for anmeldelse af gælden.

Der skal udarbejdes en statusopgørelse over aktiver og passiver på dødsdagen, en såkaldt åbningsstatus. I forbindelse med boets afslutning skal der laves en bo-opgørelse på den valgte skæringsdag/dagen for boets endelige opgørelse. Alle disse spørgsmål kan advokaten rådgive om, og derfor kan det være en god idé at overlade hele bobehandlingen til advokaten.

*2019-tal. Beløbene reguleres årlig.

Livsforsikring og kapitalpensioner m.v.

I enhver livsforsikring, kapitalpension, ratepension og lignende er der typisk indsat en begunstiget.

Den mest almindelige begunstigelse hedder "nærmeste pårørende". Nærmeste pårørende er i den henseende først ægtefællen/en registreret partner og dernæst din samlever, hvis I har haft fælles bopæl de sidste 2 år før dødsfaldet eller venter, har eller har haft et fælles barn.

Er der ingen ægtefælle eller samlever, er det dine børn/børnebørn, der er nærmeste pårørende.

Hvis din pension er fra før 1. januar 2008, og ikke tilrettet siden, er din samlever ikke begunstiget. Du bør spørge dit forsikrings- eller pensionsselskab om, hvad der er gældende for din ordning. Er der heller ikke børn eller andre efterkommere, går summen til andre arvinger efter loven eller arvinger i henhold til afdødes testamente.

Når der er én eller flere begunstigede, går hele summen til vedkommende uden for det øvrige dødsbo. Det betyder, at summen også tilfalder den begunstigede og ikke afdødes kreditorer, selvom boets gæld er større end boets aktiver.

Der skal betales boafgift af forsikringssummen/kapitalpensionen, og der gives ikke noget bundfradrag, heller ikke selvom hele bundfradraget ikke er udnyttet i dødsboet. Ægtefællens boafgift er 0 kr. Er der undtagelsesvist ingen begunstigede, skal summen indbetales til dødsboet til fordeling sammen med al anden arv.

**DER SKAL BETALES BOAFGIFT
AF FORSIKRINGSSUMMEN/
KAPITALPENSIONEN, OG DER
GIVES IKKE NOGET BUND-
FRADAG, HELLER IKKE SELVOM
HELE BUNDFRADAGET IKKE
ER UDNYTTET I DØDSBOET.**

Boafgift og retsafgift

Der er to afgifter, som arvingerne kan komme til at betale af arv: Boafgift og tillægsboafgift.

De fleste arvinger stifter dog kun bekendtskab med boafgiften. Herudover skal der betales en retsafgift til skifteretten.

1. BOAFGIFT

0 % gælder for:

- Ægtefællen
- Velgørende institutioner godkendt af skatteministeriet

15 % gælder for:

- Børn, børnebørn og oldebørn
- Stedbørn
- Samlever, som afdøde har boet sammen med i mindst 2 år
- Forældre

For hele boet gives der et bundfradrag, der udgør 295.300 kr.*, så der kun skal betales 15 % afgift af arv ud over dette beløb.

2. TILLÆGSBOAFGIFT

Tillægsboafgiften gælder for:

- Søskende, nevøer og niecer
- Samlever, som har boet sammen med afdøde i mindre end 2 år
- Ubeslægtede
- Alle andre arvinger

Disse personer skal betale både boafgift på 15 % og den yderligere afgift på 25 %. Den samlede afgift kan dog højst blive 36,25 %. For tillægsboafgiften gælder der ikke noget bundfradrag.

3. RETSAFGIFT

Skifteretten opkræver en retsafgift på 500 kr. for boudlæg, uskiftet bo og ægtefælleudlæg.

Der opkræves en retsafgift på 2.500 kr. for private boer og bobestyrerboer. Hertil kommer en ekstra retsafgift på 6.500 kr. for alle boer over 1 mio. kr..

*2019-tal. Beløbene reguleres årlig.

Pas på!

Visse forhold giver anledning til store spekulationer og undertiden unødvendig uenighed.

INDBO

Indbo må aldrig fjernes eller deles, med mindre arvingerne er enige om værdierne og delingen. Det betyder, at der også skal være klarhed over, hvem arvingerne er.

LEJEMÅL

Udlejer har krav på husleje, indtil lejemålet er opsagt, og opsigelsesvarslet er udløbet. Udlejer har dog pligt til at søge hurtigere genudlejning, så snart lejligheden er ryddet, og nøglen er afleveret.

Udlejer kan også forlange at få forevist en skifteretsattest, hvoraf det fremgår, hvem der kan disponere på boets vegne, før udlejer vil modtage opsigelsen.

Den efterladte ægtefælle har ret til at fortsætte lejemålet. Det har en samlever, der har boet sammen med afdøde i lejemålet i mindst to år, også.

BEGRAVELSE

Gem alle kvitteringer for begravelsen – også for mindekomsammen og lignende – til brug for begravelsen.

Alle udgifter afholdes af boet og trækkes fra før beregning af boafgift.

PBS

Det er vigtigt, at banken orienteres om dødsfaldet, og i de fleste tilfælde bør PBS-betalinger straks ophøre.

ABONNEMENTER

Husk at opsige løbende leveringer som for eksempel telefon, avis og medlemskab hurtigst muligt.

FORSIKRINGER

Arvinger bør altid sikre sig, at hus, bil, indbo og lignende er tilstrækkeligt forsikret. Forsikringer gælder trods dødsfaldet, indtil de bliver opsagt.

**ER DU I TVIVL, SÅ
KLIK HER OG SPØRG
DIN LOKALE RET&RÅD
RÅDGIVER TIL RÅDS**

Sådan fordeles arven

Når bobehandlingen er afsluttet, og afdødes kreditorer samt boafgifter er betalt, kan den resterende arve-masse fordeles mellem afdødes arvinger.

Har afdøde ikke oprettet testamente, bestemmer arveloven, hvordan der arves. Ifølge loven arver ægtefælle og børn først. Er børnene døde, går arven videre til børnebørnene. Er der hverken børn eller ægtefælle men kun forældre, går arven til dem.

SAMLEVER

Der gælder efter loven ingen automatisk arveret for samleveren. En samlever arver kun, hvis der er oprettet et testamente.

BÅDE BØRN OG ÆGTEFÆLLE

Når en gift person dør, omfatter hans eller hendes dødsbo halvdelen af ægtefællernes delingsformue samt alt, hvad afdøde måtte eje som særeje. Er der fuldstændigt særeje i ægteskabet, er det kun afdødes særeje, der skal deles mellem arvingerne.

Arven fordeles efter loven med 50 % til ægtefællen og 50 % til børnene.

ARVEKLASSERNE

Arveloven opdeler arvinger i tre klasser:

1. ARVEKLASSE	ÆGTEFÆLLE OG BØRN BØRNEBØRN TRÆDER I AFDØDE BØRNS STED. ER DER INGEN ARVINGER I 1. ARVEKLASSE, GÅR MAN VIDERE TIL 2. ARVEKLASSE.	
2. ARVEKLASSE	FORÆLDRE, SØSKENDE OG NEVØER/NIECER FORÆLDRE ARVER HVER HALVDELEN. ER ÉN ELLER BEGGE FORÆLDRE DØDE, ARVER FORÆLDRENE ØVRIGE BØRN, HVAD ENTEN DE ER AFDØDES SØSKENDE ELLER HALVSØSKENDE.	ER AFDØDES SØSKENDE OGSÅ DØDE, ARVER DERES BØRN, DET VIL SIGE AFDØDES NEVØER OG NIECER. HVIS DER HELLER IKKE ER NOGEN ARVINGER I 2. ARVEKLASSE, GÅR MAN VIDERE TIL 3. ARVEKLASSE.
3. ARVEKLASSE	BEDSTEFORÆLDRE, FAR- OG MORBRØDRE, FASTRE/MOSTRE ER BEDSTEFORÆLDRENE DØDE, ARVER DERES BØRN, DET VIL SIGE AFDØDES FAR- OG MOR- BRØDRE, FASTRE/MOSTRE. MEN SÅ GÅR MAN HELLER IKKE VIDERE. BØRN AF FAR- OG MOR-	BRØDRE, FASTRE OG MOSTRE, ALTSÅ AFDØDES FÆTRE OG KUSINER ARVER IKKE EFTER LOVEN. ER DER HELLER INGEN ARVINGER I 3. ARVEKLASSE, GÅR ARVEN I STATS- KASSEN.

Efterlader afdøde sig kun ægtefælle og ingen børn, arver ægtefællen det hele. Når den længstlevende ægtefælle dør, deles formuen med halvdelen til førstafdødes slægt og halvdelen til sidstafdødes slægt, med mindre der er oprettet testamente.

HVOR MEGET KAN DER RÅDES OVER VED TESTAMENTE?

Er det nødvendigt med testamente? Der kan altid oprettes testamente. Ægtefælle, børn, børnebørn, oldebørn og så videre er tvangsarvinger, og de kan efter loven ikke gøres arveløse.

Hvis der er tvangsarvinger, har de krav på en fjerdedel af den efterladte formue (tvangsarv), mens der er mulighed for, ved et testamente, at råde frit over tre fjerdedele, også kaldet friarven.

Har man ingen ægtefælle, børn, børnebørn eller oldebørn, kan man testamentere alt, hvad man ejer til den eller dem, man ønsker.

Arveloven blev revideret i 2007 med virkning fra 1. januar 2008. Det er derfor en god ide at gå til sin advokat og få

gennemgået et tidligere oprettet testamente, så det stadig er i overensstemmelse med ens ønsker.

Også ændringer i familien eller økonomiske forhold kan gøre det nødvendigt at få tjekket testamentet.

HVAD MED DEN DIGITALE ARV?

Det er vigtigt at de efterladte tager stilling til hvad der skal ske med afdødes liv på internettet. Der kan være online profiler der skal slettes. Afdøde kan også have efterladt sig økonomiske værdier i form af profiler eller andet på internettet.

Ønsker du yderligere oplysninger om arveloven, kan du downloade Ret&Råds brochure "Arv, gave og testamente" på ret-raad.dk/brochurer.

RET-RAAD.DK

Brug din advokat som rådgiver

Advokaten kan rådgive om alle områder i forbindelse med dødsfald, herunder:

- Hvad du kan og må gøre ved afdødes ejendele
- Hvilke regninger du må betale
- Hvilke regninger du ikke må betale

Hvilke bobehandlingsformer, der kan komme på tale alt afhængig af:

- De familiemæssige forhold
- Den efterladte ægtefælles forhold
- Boafgiften
- Afdødes skattemæssige forhold
- Reglerne for udbetaling af livsforsikring og kapitalpension
- Hvordan man kan tackle større gældsposter

Hos Ret&Råd kan du få rådgivning, inden du går i skifteretten – eller rådgivning i stedet for at gå i skifteretten.

VI KAN HJÆLPE DIG MED

- Valg af den bobehandlingsform, som er den bedste på baggrund af netop den situation, som den person, du har mistet, befandt sig i med hensyn til familieforhold, aktivtyper, gæld, skat osv.
- Hvordan du boafgiftsmæssigt vælger den rette bobehandling
- Rådgivning om arveforholdene
- For at være optimalt forberedt bør du også læse vores brochure "Arv, gave og testamente".

FIND NÆRMESTE
RET&RÅD ADVOKAT
PÅ RET-RAAD.DK
ELLER 70 20 70 70

Et landsdækkende Ret&Råd

Ret&Råd er Danmarks førende advokat kæde med ca. 30 kontorer i hele landet. Vores vision er at være danskernes foretrukne privatadvokat og erhvervslivets foretrukne lokale rådgiver.

Vores vision og vores kædesamarbejde betyder, at du ikke behøver at gå på kompromis med kvaliteten, når du vælger en lokal advokat.

På ret-raad.dk/privatraadgivning kan du få mere information om hvad du skal være opmærksom på i forbindelse med et dødsfald. Desuden er der rig mulighed for at dykke yderligere ned i dette og andre emner i vores artikeldatabase, eller du kan tilmelde dig vores nyhedsbrev og få relevante nyheder tilsendt hver måned.

**TILMELD DIG RET&RÅD
NYHEDSBREV
OG MODTAG RELEVANTE
NYHEDER HVER MÅNED**

VI RÅDGIVER OGSÅ I ANDRE AF PRIVATLIVETS FORHOLD HERUNDER:

- Ægteskab og ægtepagt
- Separation og skilsmisse
- Testamente
- Død og begravelse
- Boligrådgivning
- Erstatning
- Pension (og ægtepagt)
- Gældssanering
- Forsikring
- Lejekontrakt
- Retssager
- Konfliktmægling

Ret&Råd Advokater
Nørre Voldgade 16, 1. sal
DK-1358 København K
70 20 70 70 · ret-raad.dk

Ret&Råd
ADVOKATER